

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

**Raportul auditului conformității asupra
administrării veniturilor bugetului de stat de
către Serviciul Vamal în anii 2020-2021**

Temeiul, metodologia și criteriile de audit

- Programul activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2022.**
- Standardele Internaționale de Audit: ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000.**
- Codul vamal nr.1149-XIV din 20.07.2000.**
- Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997.**
- Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20.11.1997.**
- Legea cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017**
- Legea privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor nr.172 din 27.07.2018**
- Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr.172 din 19.12.2019.**
- Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16.12.2020**

Scopul misiunii de audit

**Evaluarea conformității
administrării veniturilor publice de
cătore Serviciul Vamal în anii
2020-2021**

Patru obiective specifice de audit

Serviciul Vamal a asigurat planificarea, executarea și raportarea conformă a veniturilor bugetului de stat potrivit normelor procedurale/metodologice aplicabile?

Organul vamal a asigurat conformitatea plenitudinii încasării la bugetul de stat a restanțelor aferente obligației vamale, inclusiv prin aplicarea măsurilor de executare silită?

Organul vamal a asigurat organizarea controlului vamal și conformitatea procesului de determinare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova?

A fost respectat cadrul normativ la plasarea mărfurilor în regimurile vamale suspensive autorizate de către organul vamal, cu efect de suspendare totală sau parțială a drepturilor de import/export?

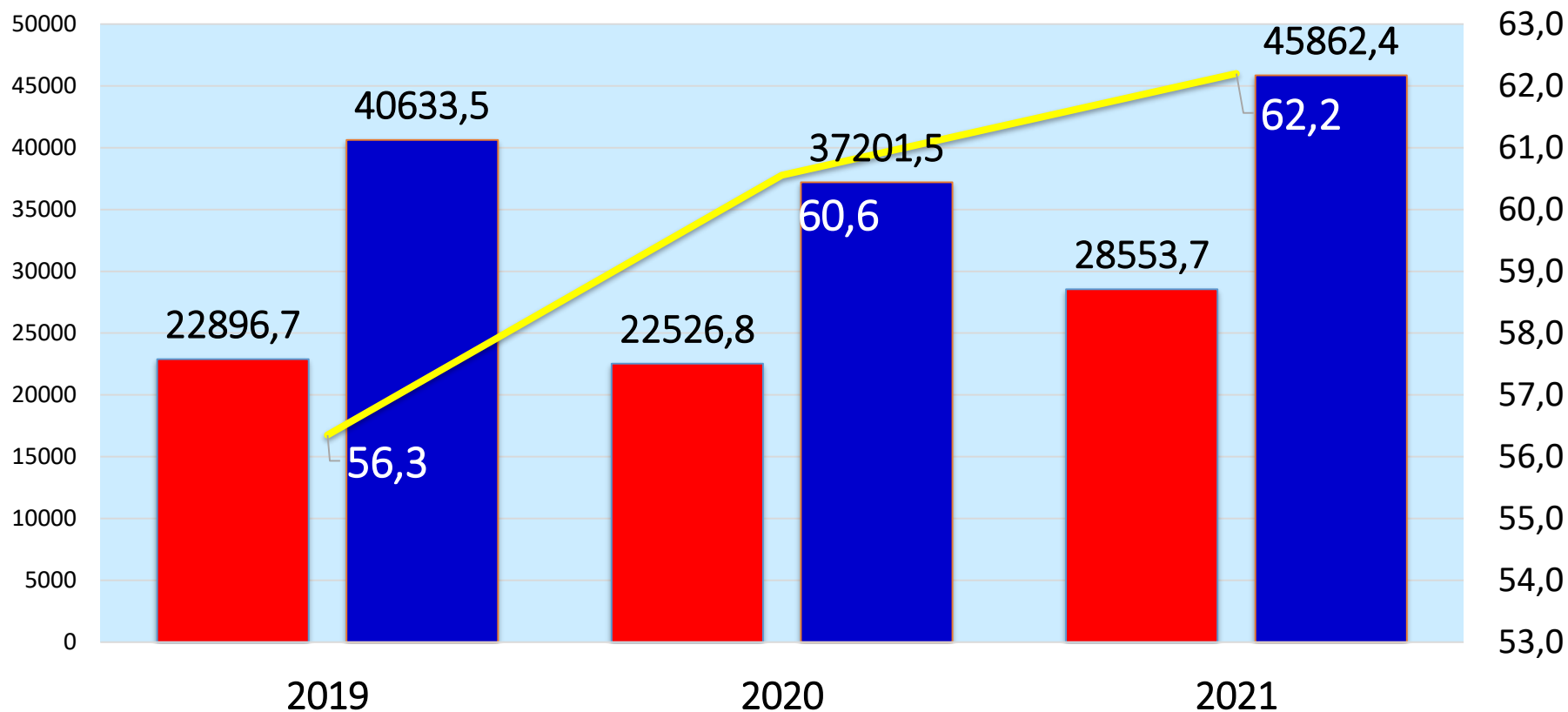

Planificarea, executarea și raportarea conformă a veniturilor bugetului de stat

- Deținând atribuții privind administrarea veniturilor, Serviciul Vamal a colectat în anul 2021 la bugetul de stat **28,6 miliarde lei**, ceea ce reprezintă **62,2%** din totalul veniturilor bugetului de stat și **14,0%** (205,4 miliarde lei) din Produsul Intern Brut. De menționat că în anul 2021 veniturile vamale au crescut cu 6,0 miliarde lei, sau cu 26,8%, față de anul precedent.
- În anul 2020 SV a încasat venituri la BS în sumă de **22,5 miliarde lei** sau cu **368,1 mil. lei (1,7%) mai mult** față de cifra de control precizată.

Ponderea veniturilor vamale încasate de către Serviciul Vamal în raport cu veniturile bugetului de stat pe anii 2019-2021

■ Veniturile incasate la bugetul de stat de către Serviciul Vamal (mil. lei)

■ Veniturile bugetului de stat (mil. lei)

— Ponderea veniturilor administrate de Serviciul Vamal în raport cu veniturile bugetului de stat (%)

Executarea și raportarea conformă a veniturilor bugetului de stat

- ❑ Deși în anii 2020-2021 cifra de control a veniturilor inițial aprobată de către Ministerul Finanțelor a fost precizată de mai multe ori, unele venituri fost supraexecutate, iar altele nu au fost executate. În special accizele la produsele din tutun importate **nu au fost executate cu 150,7 mil.lei**, la produsele petroliere cu **7,9 mil.lei**; la gazele lichefiate – cu **3,4 mil.lei** și la vinuri – cu **3,6 mil.lei**.
- ❑ Auditul denotă că **lipsa normelor metodologice de evidență și raportare a veniturilor calculate efectiv din drepturile de import-export**, inclusiv a Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea părții de venituri administrate de către Serviciul Vamal, **cauzează unele deficiențe la raportarea veniturilor calculate efectiv, deoarece raportarea bugetului de stat este după metoda de casă.**

Cadrul metodologic privind raportarea veniturilor bugetului de stat

APROBAT:
Ministerul Finanțelor

Mihail POP

“20” decembrie 2005

COORDONAT:
“Sistemul Inform”

Alexei VASCAN

“20” decembrie 2005

APROBAT:
Serviciul Vamal

Nicolae VILCU

“15” decembrie 2005

COORDONAT:
Serviciul Vamal

Grigore Varanița Silvia Vilcu

“15” decembrie 2005

REGULAMENTUL

cu privire la schimbul de informații între Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal în contextul gestionării veniturilor bugetului de stat administrate de către Serviciul Vamal

I. Dispoziții generale

1. Prezentul regulament prevede modalitatea de conlucrare și ordinea de schimb de informații între Ministerul Finanțelor (Trezoreria de Stat) și Serviciul Vamal în contextul gestionării veniturilor bugetului de stat administrate de către Serviciul Vamal.

2. Procedurile interne departamentale nu cad sub reglementarea prezentului Regulament.

II. Prelucrarea informației privind încasarea veniturilor

3. În baza extrasului bancar din contul bancar nr.33114001 al Ministerul Finanțelor – Trezoreria Centrală deschis Banca Națională a Moldovei, precum și documentelor de plată anexate la acesta (pe suport de hârtie și în format electronic)

Document.dbf - tabelul ce va conține documentele de plată trezoreriale;

Control.dbf - tabelul ce va conține informație suplimentară ce se va utiliza la verificarea informației.

Structura tabelului Document.dbf

Denumirea câmpului	Tipul	Descrierea câmpului
Id tranz	N(10)	Codul unic al tranzacției
Nrdoc	C(10)	Numărul documentului de plată
Tipdoc	C(2)	Tipul documentului
Datadoc	D(8)	Data documentului de plată dd.ll.aaaa
Suma	N(15,2)	Suma în lei
Pledfisc	C(13)	Codul fiscal al plătitorului
Pleddiv	C(4)	Codul subdiviziunii plătitorului
PIIBAN	C(50)	Codul IBAN plătitorului
Pledbanc	C(11)	Codul băncii plătitorului (Bic-ul)
Plecont	C(21)	Contul bancar al trezoreriei teritoriale
Pleconttr	C(29)	Contul trezorerial al plătitorului
Plname	C(105)	Denumirea plătitorului
Bnecdfisc	C(13)	Codul fiscal al beneficiarului
Bnecddiv	C(4)	Codul subdiviziunii beneficiarului
BnIBAN	C(50)	Codul IBAN beneficiarului
Bnecdbanc	C(11)	Codul băncii beneficiare (Bic-ul)
Bncont	C(21)	Contul bancar al beneficiarului
Bnconttr	C(29)	Contul trezorerial al beneficiarului
Bnname	C(105)	Numele beneficiarului
Destinatia	C(210)	Destinația plății
Da registr	D(8)	Data borderoului, în care este inclus documentul de plată dd.ll.aaaa
Nr registr	N(10)	Numărul borderoului
T trans	C(1)	Tipul transferului
Dataextr	Date	Data extrasului bancar trecut în trezorerie (formatul zz.ll.aaaa)
Dk	N(1)	Tipul sumei (0-debit, 1-credit)
Tranz_cor	N(10)	Codul tranzacției documentului care se corectează
Cont arhiv	C(29)	Contul trezorerial al plătitorului indicat de agentul economic
Bsp	N(3)	Nu se va completa
Blp	N(3)	Nu se va completa
Fgp	N(3)	Nu se va completa
Fsp	N(3)	Nu se va completa
Bsb	N(3)	Nu se va completa
Bib	N(3)	Nu se va completa
Fgb	N(3)	Nu se va completa
Fsb	N(3)	Nu se va completa
Fnp	N(3)	Nu se va completa
Fnb	N(3)	Nu se va completa
Pam	N(3)	Nu se va completa
Bam	N(3)	Nu se va completa
Ptm	N(3)	Nu se va completa
Btm	N(3)	Nu se va completa
Prec	C(1)	“0” – document pentru corectarea veniturilor anului curent “1” – document pentru corectarea veniturilor anilor precedenți
Net	C(2)	Numărul etapei extrasului bancar

Structura tabelului Control.dbf

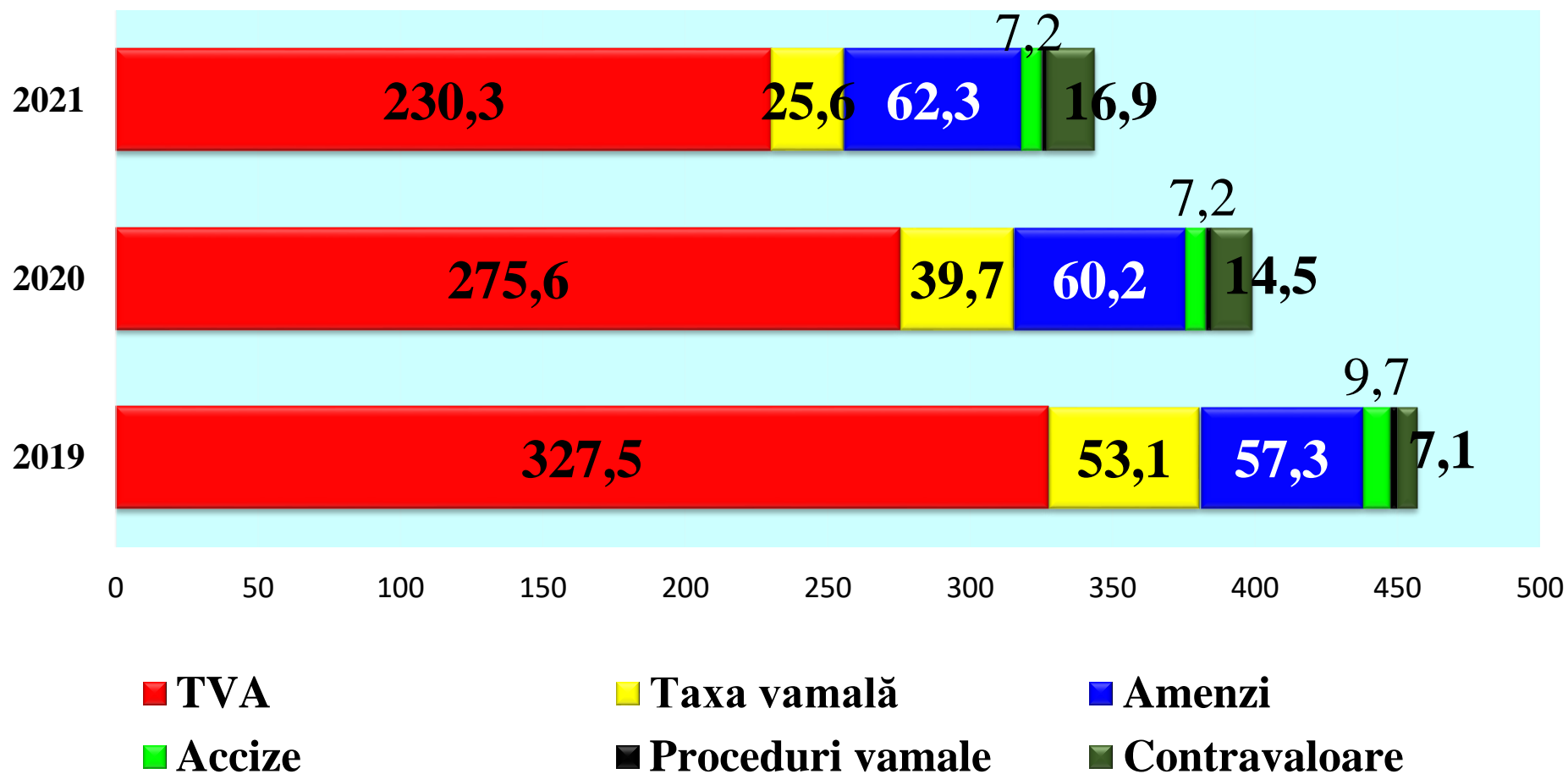

Executarea și raportarea conformă a veniturilor și creanțelor bugetului de stat

- ❑ Creanțele agenților economici față de bugetul de stat aferente neachitării drepturilor de import la situația din 31.12.2021 au constituit **344,0 mil.lei**. Concomitent, se atestă menținerea unor creanțe cu termenul de prescripție expirat, în sumă de **105,7 mil.lei**, formate în anii 1995-2014, ceea ce denotă rezerve la disciplina de plată în aspectul acumulării restanțelor.
- ❑ Necolectarea în anii 2020-2021 în sume depline și în termen a obligațiilor vamale la bugetul de stat a dus la **stingerea obligației vamale prin anulare și prin expirarea termenului de prescripție** în sumă totală de **172,5 mil.lei**, inclusiv 103,7 mil.lei sau 22,6% din totalul creanțelor (457,1 mil.lei) raportate de SV la 01.01.2020 și 68,8 mil.lei sau 17,2% din totalul creanțelor (399,2 mil.lei) raportate la 01.01.2021.

Structura creanțelor agenților economici față de bugetul de stat, divizate pe tipuri de taxe și impozite administrate de către organele vamale în perioada 2019-2021

Raportarea creanțelor agenților economici aferente bugetului de stat

- ❑ S-au constatat divergențe privind veniturile încasate la începutul și la sfârșitul anului 2021, în sumă de **3,7 mil.lei** și, respectiv, de **5,9 mil.lei** între datele din „Informația privind descifrarea sumelor achitate în avans a drepturilor de import/export prezentată Ministerului și datele din modulul „Economist” al Serviciului Vamal.
- ❑ Conformitatea procesului de evidență și raportare a plăților restante este afectată de necalcularea majorării de întârziere a plăților de bază pentru neonorarea obligațiilor vamale. **Nefuncționalitatea deplină timp de 6 ani a modulului „Economist”** a condiționat necalcularea penalităților la plățile de bază ale plătitorilor vamali, precum și raportarea eronată a creanțelor cu **47,7 mil.lei**.

Organizarea controlului vamal și determinare a valorii în vamă a mărfurilor

- ❑ Organizarea controlului vamal și conformitatea procesului de determinare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul vamal al țării **este afectată de nedezvoltarea cadrului normativ** care reglementează activitatea de vămuire a mărfurilor provenite din tranzacțiile economice.
- ❑ Au fost stabilite **13,9 mii declarații vamale** depuse de către operatorii economici când valoarea în vamă a fost determinată **prin aplicarea metodei nr.6 „de rezervă”**, nefiind respectată procedura de aplicare succesivă a metodelor de determinare a valorii în vamă a mărfurilor prevăzută de cadrul normativ. În opinia auditului, în vederea **confirmării sau infirmării riscului potențial de subevaluare a prețului pentru marfa importată pe culoarul verde de vămuire, urmează să fie examinată oportunitatea planificării controalelor ulterioare**, în urma cărora drepturile de import ar putea fi majorate.

Organizarea controlului vamal și determinare a valorii în vamă a mărfurilor

- ❑ Deși SV dispune de modulele „**Valoarea în vamă**” și „**SICOM**” din SIIV „Asycuda World” timp de șapte ani acestea nu au fost dezvoltate/modernizate pentru îmbunătățirea activității vamale prin minimizarea unor riscuri de declararea valorii în vamă a mărfurilor de import, precum și ținerea evidenței automatizate a certificatelor de origine preferențială a mărfurilor la export.
- ❑ Cadrul normativ în domeniul facilitării comerțului și administrării veniturilor vamale **nu a fost ajustat pe deplin la prevederile angajamentelor asumate în Acordul de Asociere RM-UE și ale protocolului de amendare a Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului**, fiind tergiversată adoptarea documentației unice pentru operațiunile de **import, export și tranzit**, deși părțile au convenit că legislațiile lor în domeniul comercial și vamal vor fi aplicate în mod uniform și eficace.

Organizarea controlului vamal și determinare a valorii în vamă a mărfurilor

- ❑ Organul vamal timp de opt ani nu a implementat **Sistemul informațional computerizat de tranzit (NCTS)**, necesar pentru declararea electronică la tranzit și nu a aderat la Convenția privind regimul de tranzit comun cu Uniunea Europeană conform cerințelor Acordului de Asociere RM-UE.
- ❑ Nu a fost semnat **Acordul privind recunoașterea mutuală Agent economic autorizat** între Republica Moldova și Uniunea Europeană și nu a fost implementat **Sistemul informațional de recunoaștere a agentului economic autorizat (AEO)**.

Organizarea controlului vamal și determinare a valorii în vamă a mărfurilor

□ La situația din **31.12.2021**, declarațiile depuse în **format electronic la import au constituit 52,3% din totalul declarațiilor depuse**, înregistrând o creștere doar cu **2,2%** față de anul 2020, restul declarațiilor sau **47,7%** din total au fost depuse pe suport de hârtie, fapt care generează rețineri în vamă și costuri suplimentare de vămuire. Organul vamal invocând o capacitate limitată de stocare a informațiilor.

Regimurile vamale suspensive autorizate de către organul vamal, cu efect de suspendare totală sau parțială a drepturilor de import/export

- ❑ Activitatea unor antrepozite vamale cu plasarea mărfurilor în regimul zona economică liberă și ulterior efectuarea reexportului, cu efect de suspendare totală sau parțială a drepturilor de import/export, **necesită o monitorizare strictă din partea organului vamal**, iar lacunele din cadrul legal existent trebuie înlăturate.
- ❑ Contrar legii, unii deținători de antrepozite vamale **nu au prezentat organului vamal dările de seamă** privind evidența mărfurilor antrepozitate, **nu au asigurat funcționalitatea sistemelor de supraveghere video** ale antrepozitului pentru care SV a retras **4 autorizații de antrepozitare**, inclusiv o autorizație a fost retrasă din cauza neregulilor admise cu armele de uz civil și muniții, iar la **5 operatori economici autorizațiile de antrepozitare au fost suspendate**.

Regimurile vamale suspensive autorizate de către organul vamal, cu efect de suspendare totală sau parțială a drepturilor de import/export

- ❑ Din cauza **imperfecțiunii cadrului legal**, și anume a unor prevederi din Codul vamal, care contravin Legii privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, **instanțele de judecată acordă câștig de cauză deținătorilor de antrepozite vamale în cazurile suspendării, retragerii și reluării valabilității autorizației de antrepozitare**, eliberate de către organul vamal.
- ❑ S-a constatat o neconcordanță între unele prevederi din Codul vamal și din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1140 din 02.11.2005. Astfel, conform Codului vamal, **regimul vamal suspensiv „antrepozit vamal” poate să se încheie prin plasarea sub o altă destinație vamală dintre care - plasarea mărfurilor într-o zonă liberă**, iar conform Regulamentului nominalizat **lipsește destinația vamală - „zonă economică liberă”**, pentru încheierea regimului vamal de antrepozitare.

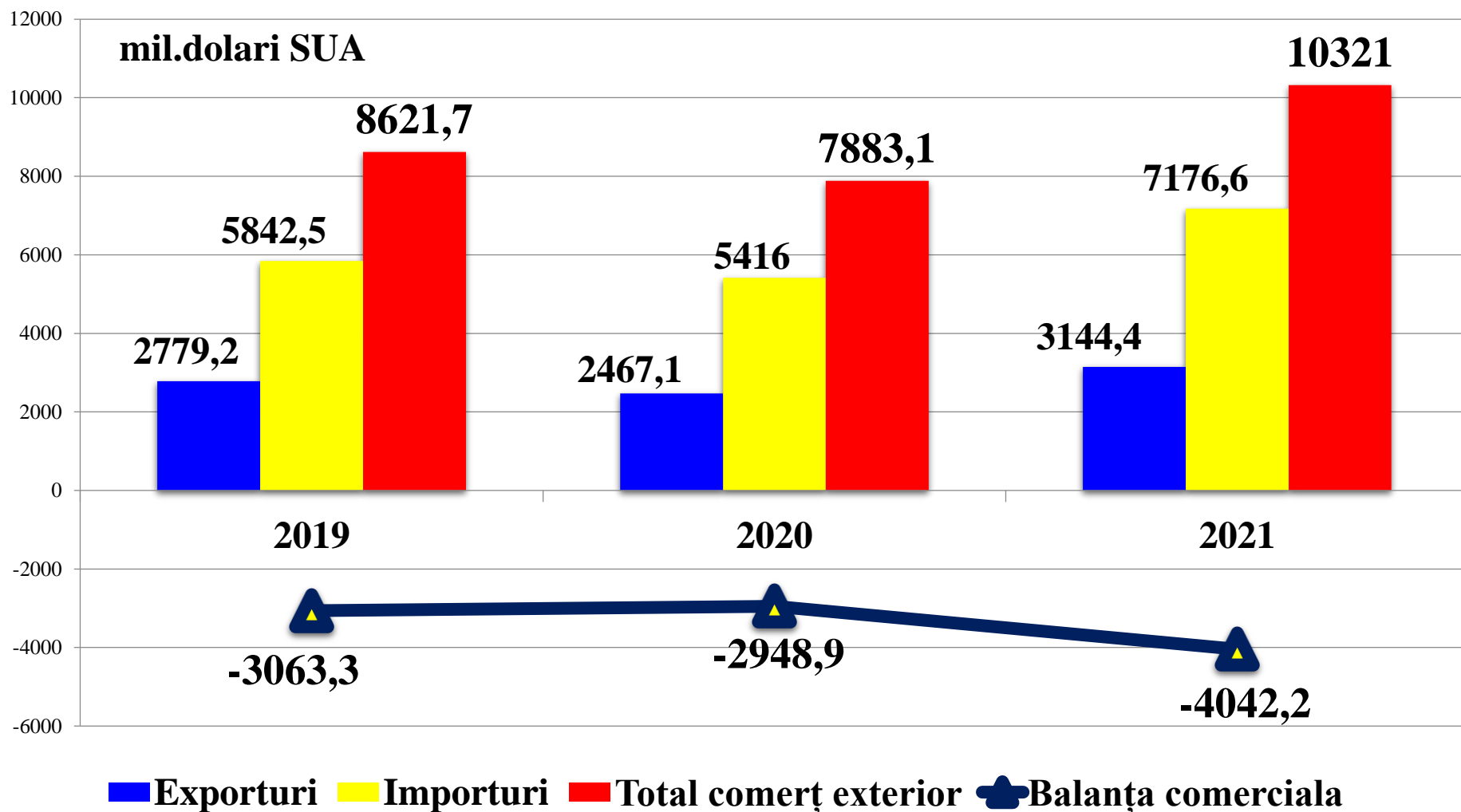

Regimurile vamale suspensive autorizate de către organul vamal, cu efect de suspendare totală sau parțială a drepturilor de import/export

- Un agent economic a importat **400 de autoturisme de lux cu valoarea de 692,6 mil. lei**, fiind plasate în „antrepozitul vamal”, ulterior au fost schimbați proprietarii, iar autoturismele plasate în „zona economică liberă”, cu scutiri de drepturi de import, au fost reexportate în alte țări, cu valoarea de **846 mil. lei**, sau cu **153,0 mil. lei mai mult decât valoarea statistică la intrarea în antrepozitul vamal** (la unele autoturisme de lux cu valoarea de **100,9 mil. lei**, țara tranzacției fiind Emiratele Arabe Unite, țară care nu implementează standarde internaționale de transparență).
- Prin regimurile vamale nominalizate au fost importate din Italia și ulterior reexportate medicamente **în valoare de 837,0 mil. lei**, preponderent în Federația Rusă, țara tranzacției fiind **Malta și Emiratele Arabe Unite**.

Evoluția comerțului exterior în perioada anilor 2019-2021

Evoluția comerțului exterior în perioada anilor 2019-2021

□ Analiza datelor din statistica oficială a Republicii Moldova privind importul și exportul în anii 2019-2021, în raport cu datele statistice oficiale ale unor state, au relevat devieri ale datelor statistice și anume **micșorarea cu 3.9 miliarde dolari SUA a valorii statistice a mărfurilor importate și declarate, și respectiv diminuarea cu 618,7 mil. dolari SUA a valorii statistice a mărfurilor exportate** în țările nominalizate în raport cu importul real înregistrat de aceste țări fiind ratate unele venituri aferente drepturilor de import pasibile încasării la bugetul de stat.

Evoluția comerțului exterior în perioada anilor 2019-2021

- Una din cauzele devierii datelor statistice ale Republicii Moldova și țărilor selectate privind importurile și exporturile realizate în cadrul comerțului exterior dintre țări este efectuarea unor tranzacții de import și export de mărfuri **în valoare de 31,4 miliarde lei prin jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență, cu risc înalt de evaziuni fiscale de spălare a banilor.**
- Se evidențiază efectuarea **exporturilor netransparente de porumb și grâu prin zone off-shore cu valoarea statistică a mărfii de 1,1 miliarde lei, cu riscuri de evaziuni fiscale și spălare de bani.**

Evoluția comerțului exterior în perioada anilor 2019-2021

- ❑ **Devierile constatate de audit între datele statistice oficiale privind comerțul exterior înregistrat de Republica Moldova cu datele statistice oficiale ale altor state indică la necesitatea dezvoltării schimbului automatizat de informații statistice vamale cu alte state pentru evitarea riscurilor de evaziuni sau fraude vamale.**
- ❑ **În concluzie, auditul denotă că planificarea, executarea și raportarea veniturilor acumulate din perceperea drepturilor de import-export, administrate de către Serviciul Vamal necesită a fi îmbunătățită.**